

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22024 - Pràcticum I (0-3) / 1
Titulació	Grau d'Educació Infantil (Pla 2013) - Tercer curs
Crèdits	24
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria Jerònima Ferrer Ribot maria.ferrer-ribot@uib.es	13:00	14:00	Dimecres	05/09/2018	24/07/2019	A-107/ Guillem Cifre

Contextualització

En el mòdul *Practicum* s'inclouen les assignatures *Practicum I*, *Practicum II* i el *Treball Final de Grau*. La finalitat d'aquest mòdul és, entre altres, formar als estudiants en la seva formació professional en els centres d'Educació Infantil i suposa el desenvolupament de les competències personals-relacionals, acadèmiques i professionals treballades en les diferents assignatures.

El període de pràctiques significa pels alumnes un espai i temps privilegiats per conèixer la realitat educativa i té com a finalitat establir ponts entre els coneixements teòrico-pràctics, adquirits en l'àmbit acadèmic, i els que es construeixen en l'àmbit professional. Així, es fa necessari l'integració dels dos tipus de coneixements, teòric i experiencial, i es requereixen marcs de diàleg en els que hauran de participar els estudiants, el professorat dels centres i el professorat de la universitat. El *Practicum* permet als alumnes confirmar la seva vocació així com la capacitat professional, prendre consciència dels seus punts forts i les limitacions i, amb el suport dels tutors, prendre decisions de millora en relació al seu desenvolupament professional i personal.

El propòsit principal de la formació inicial del professorat —com també de la formació permanent— ha d'orientar-se a facilitar la construcció d'un pensament pedagògic autònom i crític. El mestre transforma el seu coneixement quan la reflexió sobre la pràctica i el contrast d'interpretacions evidencien les mancances de les seves concepcions i teories pedagògiques o la inadequació dels seus hàbits de comportament docent.

Fer de les pràctiques escolars l'eix del currículum significa transformar-les en àmbit d'indagació a partir del qual adquireixi sentit per als alumnes:

- explicitar el seu propi coneixement experiencial,
- compartir amb els altres aquest coneixement i estar obert a modificar-lo amb altres aportacions,
- accedir a coneixements teòrics que puguin ajudar-los a reinterpretar les situacions reals escolars, i
- cercar formes d'intervenció adients amb les anàlisis fetes.

Simultàniament a la realització del Pràcticum I s'impartirà l'assignatura *Reflexió i Innovació Educativa* que afavorirà la reflexió en el procés d'aprenentatge que es va adquirint al llarg de les pràctiques.

Guia docent

El *Practicum I* es realitzarà a Escoles Infantils 0-3 en les que es manté conveni per a la realització de pràctiques externes i que estiguin autoritzades per la Conselleria d'Educació. Es realitza en el el segon semestre durant 15 setmanes: des de l'13 de febrer al 30 de maig de 2019.

Requisits

Essencials

Per a la realització del *Pràcticum I* serà necessari haver superat el 80% de les matèries de primer i segon curs.

Competències

Específiques

- * CE1. Capacitat per desenvolupar un autoconcepte professional positiu i ajustat, prenent consciència de les capacitats i limitacions pròpies. .
- * CE3. Capacitat per adquirir estratègies de treball col•laboratiu desenvolupant actituds de respecte a la pluralitat de perspectives, el contrast d'opinions i el respecte a la diversitat. .
- * CE13. Capacitat per analitzar i desenvolupar els objectius, continguts curriculars i criteris d'avaluació de l'educació infantil. .
- * CE14. Capacitat per analitzar des d'una visió crítica i constructiva els models organitzatius i contextos educatius actuals. .
- * CE31. Capacitat per reflexionar i investigar sobre la pràctica educativa amb la finalitat de millorar la tasca docent i promoure projectes innovadors .

Genèriques

- * CG2. Capacitat per fomentar la convivència creant contextos de benestar i tranquil•litat, i abordant la resolució pacífica dels conflictes .
- * CG4. Capacitat per mantenir una actitud ètica i compromesa amb la professió docent en el marc d'una ciutadania democràtica, responsable i solidària .
- * CG5. Capacitat per promoure una imatge digna de la infància i el respecte als drets dels infants. .
- * CG21. Capacitat per desenvolupar tècniques i estratègies de comunicació .
- * CG23. Capacitat per desenvolupar habilitats socials que facilitin la comunicació i el diàleg i disposar d'estratègies per el treball col•laboratiu amb les famílies .
- * CG29. Capacitat en l'adquisició d'estratègies per l'aprenentatge autònom .
- * CG30. Capacitat per observar, analitzar i documentar els processos educatius .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Guia docent

Els continguts a treballar en el Pràcticum I són:

Continguts temàtics

1. Coneixement i anàlisi contextual del centre
 - * Anàlisi de les característiques del centre educatiu i el seu entorn
 - * Anàlisi dels trets fonamentals de la línia educativa del centre: gestió, documents, dinàmica de l'equip, projectes...
2. Coneixement i anàlisi del grup
 - * Característiques de l'alumnat
 - * Metodologia i estratègies d'intervenció docent
 - * Organització i gestió del grup
3. Disseny i aplicació de projectes de millora i innovació
 - * Origen i justificació del projecte
 - * Finalitats i àmbits d'intervenció
 - * Desenvolupament i avaluació del projecte
4. Actituds i estratègies docents
 - * El treball col·laboratiu amb l'equip docent
 - * La reflexió sobre el procés d'aprenentatge
 - * La participació activa

Metodologia docent

En el primer semestre del curs es convocarà a l'alumnat a una reunió per tal de presentar el procés d'adjudicació dels centres. Prèviament a l'inici del període de pràctiques es lliurarà a l'alumnat un manual de pràctiques en el que, de forma detallada i precisa, es descriuran les característiques de les pràctiques pel que fa als objectius, organització, calendari i funcions de les persones implicades, així com el treball a desenvolupar per l'alumnat i l'avaluació.

Activitats de treball presencial (20 crèdits, 500 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Pràctiques externes	Pràctiques en el centre	Grup petit (P)	<p>Els alumnes hauran de participar de forma activa en la dinàmica general del centre educatiu i del grup classe on s'estigui realitzant el practicum. Alguns dels àmbits d'intervenció són:</p> <ul style="list-style-type: none">-Coparticipar amb el docent en la planificació, la implementació i avaluació de les propostes d'activitats.-Planificar, intervenir i avaluar situacions d'ensenyança-aprenentatge, responsabilitzant-se del grup classe en períodes cada vegada més extensos.-Participar en la dinàmica general del centre, activitats compartides, reunions, activitats extraescolars, visites, sortides... <p>Els alumnes participaran en un projecte d'innovació i/o millora implementat o que es vulgui implementar en el centre educatiu a on es realitzin les pràctiques. El projecte s'haurà acordat prèviament entre la universitat i el centre educatiu.</p> <p>Per elaborar el projecte de millora i/o innovació cal que el treball es realitzi en grup. Així a cada centre educatiu hi</p>	500

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			assistiran, de forma general, un mínim de tres alumnes i un màxim de sis, tot i que en funció de les característiques específiques del centre i del nombre d'alumnes es podrien fer excepcions a criteri de la comissió de pràctiques.	

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (4 crèdits, 100 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup	Documents	L'alumnat haurà d'elaborar individualment diversos documents d'anàlisi i reflexió sobre les pràctiques realitzades. En el manual de pràctiques es detallaran la descripció i les dates de lliurament de d'aquests documents.	100

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Cal mantenir unes actituds bàsiques de respecte envers el grup, el professorat, els tutors, el personal del centre educatiu, els alumnes i les famílies. Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula, ja sigui en el centre de pràctiques, o a la mateixa universitat, podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.

Qualsevol activitat acadèmica que s'hagi de lliurar i presenti incorreccions ortogràfiques i gramaticals, d'estructura de continguts o una redacció inadequada, que dificulti la comprensió del contingut, serà qualificada negativament.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Pràctiques en el centre

Modalitat	Pràctiques externes
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	Els alumnes hauran de participar de forma activa en la dinàmica general del centre educatiu i del grup classe on s'estigui realitzant el practicum. Alguns dels àmbits d'intervenció són: -Coparticipar amb el docent en la planificació, la implementació i avaluació de les propostes d'activitats. -Planificar, intervenir i avaluar situacions d'ensenyança-aprenentatge, responsabilitzant-se del grup classe en períodes cada vegada més extensos. -Participar en la dinàmica general del centre, activitats compartides, reunions, activitats extraescolars, visites, sortides... Els alumnes participaran en un projecte d'innovació i/o millora implementat o que es vulgui implementar en el centre educatiu a on es realitzin les pràctiques. El projecte s'haurà acordat prèviament entre la universitat i el centre educatiu. Per elaborar el projecte de millora i/o innovació cal que el treball es realitzi en grup. Així a cada centre educatiu hi assistiran, de forma general, un mínim de tres alumnes i un màxim de sis, tot i que en funció de les característiques específiques del centre i del nombre d'alumnes es podrien fer excepcions a criteri de la comissió de pràctiques.
Criteris d'avaluació	<p>Els tutors de la universitat i del centre realitzaran una avaluació conjunta per tal de valorar les competències assolides per l'alumne i complimentaran l'informe d'avaluació.</p> <p>Durant el període de pràctiques es valorarà el grau d'assoliment de les competències, entre d'altres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la capacitat d'observació i interpretació, - les estratègies de recerca i maneig de la informació rellevant, - la capacitat de dissenyar el processos d'ensenyament-aprenentatge en relació a la dinàmica de la classe i al projecte de millora, - la participació activa en les activitats, - la capacitat de saber avaluar els processos d'ensenyança-aprenentatge, - les habilitats comunicatives i socials en relació als infants, l'equip de professionals i les famílies, - la capacitat per identificar els punts forts i els punts febles i desenvolupar estratègies per minimitzar les limitacions pròpies - la capacitat de reafirmació dels interessos i les motivacions professionals, així com la configuració d'un estil docent amb una sòlida estructura de valors - l'anàlisi, reflexió i crítica constructiva tant de les pròpies actuacions com les dels altres - la capacitat de resolució de problemes <p>També es valoraran aspectes ètics i actitudinals vers el rol docent que inclouen, entred'altres, els respecte als infants, famílies i personal docent i no docent, el compliment de l'horari i les normes del centre, la implicació activa en totes les tasques i funcions, la confidencialitat, etc.</p> <p>L'informe del tutor del centre ha de tenir una nota mínima de 5 per poder aprovar l'assignatura i es realitzarà conjuntament amb el tutor de la UIB.</p>

Percentatge de la qualificació final: 60% amb qualificació mínima 5

Documents

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	L'alumnat haurà d'elaborar individualment diversos documents d'anàlisi i reflexió sobre les pràctiques realitzades. En el manual de pràctiques es detallaran la descripció i les dates de lliurament de d'aquests documents.
Criteris d'avaluació	<p>Els criteris que es tendran en compte a l'hora d'avaluar els documents lliurats seran, entre altres:</p> <ul style="list-style-type: none"> • els aspectes formals de l'estructura i presentació • la capacitat reflexiva i crítica constructiva • La capacitat de síntesi • L'argumentació clara i coherent

Guia docent

- El rigor en l'anàlisi i la presentació de dades

En el manual de pràctiques es detallarà una descripció dels documents a lliurar, pautes per a la seva elaboració, així com els percentatges i criteris d'avaluació específics.

Percentatge de la qualificació final: 40% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Per poder complementar i desenvolupar el treball l'alumnatindrà a la seva disposició tota una sèrie de recursos d'interès a través de l'aula digital com ara documents electrònics sobre la matèria elaborats pel professorat responsable de l'assignatura o enllaços a Internet.

Bibliografia bàsica

- Decret 71/ 2008, de 27 de juny, pel qual s'estableix el currículum d'educació infantil a les Illes Balears. Conselleria d'Educació i Cultura Govern de les Illes Balears. <http://boib.caib.es/pdf/2008092/mp177.pdf>
- Decret 131/2008, de 4 de desembre, pel qual s'estableix i regula la xarxa d'escoles infantils i els serveis per a l'educació de la primera infància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i es crea l'Institut per a l'Educació de la Primera Infància.
- <http://boib.caib.es/pdf/2008169/mp62.pdf>
- Comissió Europea. Xarxa d'Atenció a l'Infància (1996). "40 Objectius de qualitat en els serveis per a la infància"

Bibliografia complementària

- Diez, M.C. (2013). *10 ideas clave: la Educación Infantil*. Barcelona: Graó.
- Falk, J. (2005). La conquesta de l'autonomia. Col.lecció Temès d'infància. Rosa Sensat. Barcelona.
- Giovannini, D. (2004). *Les activitats a l'escola bressol*. In-fàn-ci-a, 136, 15-22
- Goldschmied, E. i Jackson, S. (2000). *La educación infantil de 0 a 3 años*. Madrid: Morata.
- Hoyuelos, A. (2004). *La ética en el pensamiento y obra pedagógica de Loris Malaguzzi*. Temas de Infància. Rosa Sensat. Octaedro. Barcelona.
- Hoyuelos, A. (2005). *La estética en el pensamiento y obra pedagógica de Loris Malaguzzi*. Barcelona. Octaedro/Rosa Sensat.
- Majem, T i Odena, P. (2005). *La panera dels tresors. Una activitat per al primer any*. DVD. Temes d'infància. Rosa Sensat. Narcelona.
- Melief, K., Tigchelaar, A., Korthagen, F. en col·laboració con van Rijswijk, M. (2010). Aprender de la práctica. A: O. Esteve, K. Melief y A. Alsina (Eds.), *Creando mi profesión. Una propuesta para el desarrollo profesional del profesorado* (pp. 19-38). Barcelona: Editorial Octaedro.
- Perrenoud, PH. (2004). *Diez nuevas competencias para enseñar*. Barcelona: Graó.
- Vila, B. i Cardo, C. (2005). *Material sensorial (0-3 años). Manipulación y experimentación*. Barcelona: Graó.
- Schön, D. (1982). *El profesional reflexivo. Cómo piensan los profesionales cuando actúan*. Barcelona: Paidós.
- Zabalza, M.A. (2005). *Competencias personales y profesionales en el Practicum*. <http://webs.uvigo.es/poio/poio/index.htm> VIII Symposium Internacional sobre el Practicum. Poio.